

Dziennik Urzędowy

Ces. i król. Komendy obwodowej w Opocznie.

Część V.—Wydana i rozesłana dnia 10 listopada 1915 roku.

Treść: (85—119). 85. Do ludności kraju.—86. Zajęcie rzepaku.—87. Zamknięcie granic obwodu dla wywozu bydła.—88. Wywóz towarów do obszaru niemieckiego.—89. Zakaz wywozu z obwodu Wierzbnik.—90. Szkolnictwo.—91. Prawo noszenia broni przez ludność cywilną oraz prawo polowania.—92. Wynagrodzenie za dostarczoną amunicję.—93. Zbiórka przedmiotów uzbrojenia i wykwapowania armii.—94. Przepisy paszportowe.—95. Dalszy teren wojenny.—96. Opłaty od kart identyczności na cele akcji ratunkowej.—97. Ruch pograniczny.—98. Trupiarnie.—99. Wynagrodzenie oglądaczy zwłok.—100. Szpitale izolacyjne gmin.—101. Sprzedaż tytoniu.—102. Dobrowolne wstępowanie do austr.-węg. siły zbrojnej.—103. Zapytania o jeńców wojennych.—104. Szkody wojenne.—105. Opieka nad poddanyymi rosyjskimi.—106. Przepisy policji drogowej.—107. Miesięczne rejestra rozpraw policyjnych.—108. Cenniki w lokalach gościnnych.—109. Godziny urzędowe Kasy Komendy obwodowej.—110. Obowiązek współdziałania ludności przy ściganiu zbrodniarzy.—111. Wyrok karny.—112. Fałszywe pięćio-rublowki.—113. Otwarcie ruchu pocztowego dla osób cywilnych.—114. Otwarcie towarowego ruchu kolejowego.—115. Rozmieszczenie Posterunków Żandarmeryi.—117. Dziennik rozporządzeń Jeneralnego Gubernatora wojskowego.—118. Urzędy wywiadowcze.—119. Obowiązek stemplowy.

85.

Do ludności kraju powierzonego mojemu Zarządowi!

L. 6120. (Woj. Jen. Gub. № 679.)

Łaską Jego C. i k. Apostolskiej Mości, mojego Najmiłościwszego Pana, powołany jako generalny Gubernator, na kierownika, obszarów pozostających w austro-węgierskiem zarządzie wojskowym pozdrawiam Was jak najgoręcej i jestem szczerze przekonany, że okażecie się godnymi wielkiej dziejowej chwili, w której rozstrzygają się przyszłe losy Waszej ziemi.

Bohaterskie wojska dostojnych sprzymierzonych Monarchów w niepowstrzymanym zwycięskim pochodzie uwolniły Wasz kraj z pod panowania rosyjskiego.

Warszawa, Lublin, Wilno, Chełm i wszystkie inne historyczne ogniska Waszej starej kultury, znajdują się w posiadaniu sprzymierzonych. Jeżeli szczęście wojenne—jak Boga o to kornie prosimy—i dalej będzie nam sprzyjać, zaświta dla Was i dla Waszej ojczystej ziemi nowa era, swobodnego narodowego rozwoju i wszechstronnego postępu.

Zwycięskie austriacko-węgierskie wojska przyszły do Was jako przyjaciele i obrońcy, jako

wybawcy z ciężkiej niedoli, jako szermierze wiary przekazanej Wam przez przodków, jako zwia-
stuny lepszej przyszłości.

Wasze powodzenie i Wasz dobrobyt leżą nam na sercu, będzie moim najpiękniejszym za-
daniem. dostarczyć Wam niezbitych dowodów naszej gorącej pieczołowitości i naszego przyjazne-
go uczucia.

W Waszej mocy leży poprzeć mnie skutecznie Waszą patriotyczną działalnością w usiło-
waniach skierowanych ku Waszemu rozwojowi. Od Was to samych zależy, a zostaniecie powo-
łani do wspólnej pracy nad rozkwitem Waszej ojczyzny.

Przy pomocy Bożej powiedzie się nam wspólną pracą ten cel osiągnąć.

Kielce, we wrześniu 1915.

Ces. i król. wojskowy generał gubernator:

Eryk br. Diller m. p.

generał major.

86.

Zajęcie rzepaku.

L. 5619. 9. X. 1915.

Z powołaniem się na obwieszczenie tutejszej c. i k. Komendy z d. 9. sierpnia 1915 L. 1872
i rozporządzenia Komendy gubernialnej z d. 9 sierpnia 1915 № 2378 i z dnia 25 sierpnia 1915
№ 1397 zarządza się, co następuje:

Wszystkie zapasy rzepaku, oraz jego odmian i oleju zostają niniejszem zajęte dla Admi-
nistracji wojskowej i mają być dostawione do magazynu wojskowego «Fassungsstelle» w Opocznie
gdzie zostaną zakupione po cenach następujących:

rzepak za 100 kg.	43 K.
gorsze odmiany rzepaku za 100 kg.	41 K.
olej rzepakowy za 100 kg.	120 K.

Posiadacze czystego rzepaku, odmian rzepakowych oraz oleju **mają w przeciągu pięciu dni
od chwili ogłoszenia niniejszego obwieszczenia zgłosić u zwierzchników gmin** pisemnie za-
pasy rzepaku i oleju, a zarazem podać ile i w jakim celu chcą zatrzymać sobie pewną część
z zapasów rzepaku i oleju.

Zwierzchnicy gmin mają następnie sporządzić dokładne zestawienie zapasów rzepaku i oleju,
znajdujących się w gminie, oraz podać dokładnie ich miejsce składu. **Wykazy te mają być prze-
dłożone tutejszej c. i k. Komendzie najdalej do dnia 18 października b. r.** Przy nadesłanych
wykazach mają zwierzchnicy gmin zarazem stwierdzić słuszność żądań posiadaczy rzepaku i oleju,
ażebym pewną część z zapasów pozostawić im na cele gospodarcze. W wykazie tym należy rów-
nież podać ile kilogramów oleju potrzebuje gmina miesięcznie na odżywianie się. Na podstawie
przedłożonych wykazów wyda tutejsza c. i k. Komenda obwodowa zarządzenie, ile oleju wyzna-
czonem zostanie gminom dla życia, ile natomiast na cele gospodarcze. Pozostały makuch może
być sprzedawany tylko w obrębie tutejszej c. i k. Komendy obwodowej dla celów gospodarczo-
rolniczych po cenie 20 K. za 100 kg. Niezgłoszone zapasy rzepaku i oleju zostaną przy sposo-
bności wykonywanej kontroli skonfiskowane, zaś posiadacze zostaną pociągnięci do prawnokarnej
odpowiedzialności

87.

Zamknięcie granic obwodu dla wywozu bydła.

L. 5297. 17. X. 1915.

Na skutek telegraficznego rozkazu Generalnej Komendy Gubernialnej № 2254 z powodu
panującej zarazy na bydła w obszarach na wschód od Wisły zarządza się, co następuje:

Niniejszem zamyka się granicę tutejszego obwodu dla przeprowadzenia bydła. Nikomu nie
wolno wyprowadzać bydła (cieląt) z tutejszego obwodu względnie wprowadzać bydła z innych
obwodów.

W każdym poszczególnym wypadku chęci wyprowadzenia (wprowadzenia) bydła należy się
starać o specjalne pozwolenie Komendy obwodowej.

Nad ścisłym wykonaniem tego zarządzenia mają czuwać zwierzchnicy gmin, graniczących
z innymi obwodami, komendy żandarmeryi oraz oddziały straży skarbowej granicznej.

88.

Wywóz towarów do obszaru niemieckiego.

L. 260.

C. i k. Wojskowy Generalny Zarząd Gubernialny reskryptem Präs: № 919 z dnia 15 października 1915 oznajmił, że zezwolenia wystawione przez ces. niemieckie władze, w żadnym wypadku nie mogą nadawać uprawnienia na wywóz towarów z austr.-węg. obszaru okupacyjnego.

89.

Zakaz wywozu z obwodu Wierzbnik.

L. 6590. z 14. X. 1915.

C. i k. Komenda obwodowa w Wierzbniku obwieszczeniem z dnia 4 października 1915 L. 355 ogłosiła zakaz wywozu środków żywności z obwodu Wierzbnik.

O wyjątkowe zezwolenia na wywóz z tego obwodu można się zgłaszać do Komendy obwodowej w Wierzbniku.

90.

Szkolnictwo.

L. 6717. 17. X. 1915.

OGÓLNE UWAGI.

Ze sprawozdania inspektora szkolnego obwodowego dowiedziała się c. i k. Komenda z przykrością, że ludność zamiast popierać zakładanie nowych i starać się o utrzymanie już istniejących szkół, utrudnia je, chociaż c. i k. Komenda oświadczyła gotowość udzielenia na ten cel bezprocentowych zaliczek, zwrotnych po 3 miesiącach.

Jest to smutnym objawem, iż ludność nie posiada na tyle zrozumienia, aby pojąć, iż szkoła jest dobrodziejstwem dla jej dzieci i główną podstawą moralnego, narodowego i materialnego rozwoju.

Inspektor szkolny sprawdził, że są gminy, które chociaż mogłyby nie jedną, ale kilka szkół utrzymać, przecież używają wszelkich środków, aby się zwolnić od tego obowiązku. Do takich gmin należy gmina Opoczno, mająca 1284 domów i przeszło 8000 mieszkańców. Gmina ta posiadała zaledwie jedną szkołę, a i ta uległa zniszczeniu przez pożar.

Z tego powodu widzi się Komenda obwodowa zmuszoną przypomnieć gminom ponownie rozporządzenie, dotyczące się zakładania i utrzymywania szkół oraz obowiązku posyłania do nich dzieci, przyczem przestrzega Wójtów, że są za dokładne przeprowadzenie tego rozporządzenia osobiście odpowiedzialni.

I. Utrzymanie szkół.

Naczelnicy gmin (Wójtowie) mają obowiązek postarać się o reperację, wybielenie budynków szkolnych, wymycie podłóg w klasach, wreszcie o urządzenie i czyste utrzymywanie wychodków.

Uszkodzone ławki należy dać do naprawy, gdzie ich brak, trzeba zakupić nowe. W miejscowościach, gdzie budynków szkolnych brakuje, albo gdzie je zburzono, należy wynająć lokal na klasę w domach prywatnych.

Aby zapewnić dzieciom pobieranie nauki religii, mają się wójtowie porozumieć z Duchowieństwem parafialnym i zapewnić temuż koszta podróży do miejscowości, w której się szkoła znajduje.

Komenda obwodowa wyraża nadzieję, że Wielebne Duchowieństwo, Wójtowie i Soltysi użyją swego wpływu na rodziców, aby swe dzieci do szkoły regularnie posyłali.

II. O uczęszczaniu do szkoły.

Polecam wójtom, kierownikom szkół i nauczycielom, aby ogłosili rodzicom we wszystkich miejscowościach, co następuje:

§ 1. Dzieci wpisane do szkoły mają przez cały czas, przeznaczony na naukę szkolną, uczęszczać regularnie do szkoły, brać udział w nauce, tudzież uczestniczyć w praktykach religijnych swego wyznania.

Rodzice lub ich zastępcy są obowiązani zniewalać dzieci do regularnego i punktualnego uczęszczania do szkoły.

§ 2. Dzieci szkolne mają w oznaczonej porze jawić się w budynku szkolnym i udać się natychmiast do swej izby szkolnej.

Kierownik szkoły ma czuwać nad tem, aby szkoła i izby szkolne były otwierane we właściwym czasie przed rozpoczęciem nauki i aby w nich panowała przepisana temperatura.

Podczas nauki nie wolno dziecku wydalać się z izby szkolnej bez zezwolenia nauczyciela.

Po ukończeniu nauki winny dzieci opuszczać budynek szkolny w oznaczonym porządku.

W szkole uczą się dzieci następujących przedmiotów: religii, języka polskiego, czytania i pisania, rachunków, wiadomości z dziejów, geografii i przyrody, rysunków i śpiewu, prócz tego dziewczęta—ręcznych robót kobiecych, a chłopcy—gimnastyki.

W szkołach 3. 4 klasowych i wyższych uczą się także języka niemieckiego.

§ 3. Nieobecność dziecka w szkole usprawiedliwiają następujące przyczyny:

- a. choroba dziecka,
- b. zaraźliwe choroby, panujące w jego rodzinie lub w domu przezeń zamieszkałym,
- c. choroba rodziców lub rodzeństwa, jeżeli opieki tego dziecka niezbędnie potrzebują,
- d. wypadek śmierci lub inne nadzwyczajne zdarzenie w rodzinie,
- e. tak zły stan pogody, iż przez to zdrowie dziecka byłoby zagrożone,
- f. zły stan drogi, prowadzącej do szkoły.

Używanie dziecka do posług domowych, robót gospodarczych lub przemysłowych nie usprawiedliwia jego nieobecności.

§ 4. Nauczyciele powinni wpływać na to, aby dzieci regularnie i punktualnie do szkoły uczęszczały. powinni nadzorować frekwencję, badać przyczyny nieuczęszczania lub spóźniania się, jako też wiarogodność usprawiedliwień, karcić odpowiednio dzieci samowolnie spóźniające się lub opuszczające naukę, wreszcie zawiadamiać o tem rodziców lub ich zastępców w celu zapobieżenia.

§ 5. Rodzice, którzy z innych, aniżeli w § 3 wymienionych powodów, dzieci swych do szkoły nie posyłają, zostaną ukarani grzywną od 1 do 50 koron, albo w razie stwierdzonego ubóstwa aresztem do 8 dni.

§ 6. Do 5-go każdego miesiąca mają nauczyciele przedłożyć mi w dwóch egzemplarzach wykaz rodziców (według niżej podanego wzoru), którzy nieobecności dziecka w szkole nie usprawiedliwili.

§ 7. Rodzice powinni się starać, aby dzieci uczęszczające do szkoły były czysto ubrane, umyte i uczesane. Najbiedniejsze dziecko może być czysto ubrane, w przeciwnym razie jest to karygodne lenistwo rodziców.

W Y K A Z

rodziców, którzy nieuczęszczania dzieci do szkoły nieusprawiedliwili:

L.	Imię i Nazwisko.	Wiek dziecka.	Klasa (stopień)	Liczba dni opuszcz.		Miejsce zamieszkania rodziców.	Gmina.	Skazany *		U W A G A.
				Usprawied.	Nieusprawied.			Pieniężn. Kor.	Areszt dni	

*) Rubrykę tę wypełnia Komenda obwodowa. Kary poprzednie wpisuje nauczyciel w uwadze.

III. Nauczyciele.

Nauczycieli w szkołach publicznych mianuje się aż do odwołania. Obowiązani oni są do punktualnego spełniania swych obowiązków zawodowych, mają nie tylko pilnie uczyć dzieci, ale baczyć na ich zachowanie się w szkole i poza szkołą, szczególnie zaś mają przyświecać dobrym przykładem tak dzieciom jak i mieszkańcom.

Nauczyciele, którzy swych obowiązków należycie nie wypełniają, swoim postępowaniem dają powód do zgorznięcia dzieciom i ich rodzicom, albo dopuszczają się przewinienia, uwłaczającego honorowi ich, jako urzędników c. i k. Zarządu wojskowego, zostaną uwolnieni z posady przez c. i k. Komendę Obwodu.

Byłoby do życzenia, aby nauczycielstwo brało udział w zakładaniu kursów dla analfabetów, bibliotek i t. p., miało pouczające odczyty dla dorosłych w swych gminach i radą oraz przykładem wspierało rolników w sprawach rolnictwa i ogrodnictwa.

91.

Prawo noszenia broni przez ludność cywilną oraz prawo polowania.

A.

L. 7029. 21. X. 1915.

Zezwolenie na posiadanie, oraz na noszenie broni i amunicji udzielać się będzie w przyszłości na wniesioną prośbę na pewien oznaczony przeciąg czasu osobom godnym zaufania, którym jest potrzebna:

1. dla bezpieczeństwa osobistego,
2. dla obrony własności, lub
3. do polowania.

Ad. 1. Dla bezpieczeństwa osobistego wydawane będzie zezwolenie, uprawniające jedynie do noszenia rewolweru lub pistoletu.

Ad. 2. Personal, przeznaczony do strzeżenia bezpieczeństwa własności (leśni i inna straż kultury krajowej, względnie sami właściciele), może być, stosownie do rodzaju swej służby, uzbrojony w broń sieczną, ręczną, a co najwyżej—w broń palną śrutową.

Osoby te otrzymają szczególną legitymację, uprawniającą je do noszenia broni.

Ad. 3. Osobom, zasługującym na pełne zaufanie, o ile odpowiedzą wszystkim innym wymagającym warunkom, mogą być wydane karty myśliwskie.

B.

Posiadanie tak zwanej broni zakazanej (sztylety, laski sztyletowe, laski rewolwerowe, wiatrówki i t. d.) jest bezwzględnie zabronione.

C.

Udzielenie zezwolenia na noszenie broni leśnym i innej straży jest zawisłe od następujących warunków:

1. Deklaracja pracodawcy, że przyjmuje osobistą i majątkową odpowiedzialność za swój personal, oraz za wszelkie konsekwencje, wynikłe z tytułu uzbrojenia tegoż personalu.
2. Personal strażniczy ma złożyć ślubowanie, że broni używać będzie tylko dla ochrony własności swego służbodawcy, względnie na rozkaz tego do tępienia zwierzyny, szkodliwej dla kultury rolnej i leśnej, oraz na wyraźny również rozkaz służbodawcy do polowania na zwierzynę łowną z przestrzeganiem obowiązujących przepisów łowieckich.

D.

C. i k. Komenda obwodowa będzie w miarę istnienia powyższych warunków wydawać:

1. karty na broń, względnie legitymacje dla służby strażniczej (z fotografią) i
2. karty łowieckie.

Karty na broń i karty łowieckie będą wystawiane na przeciąg roku kalendarzowego, a legitymacje dla personalu strażniczego bez terminu (na czas trwania stosunku służbowego).

Tak od kart na broń, jakoteż od kart polowania należy uiścić opłatę w wysokości 10 Kor. Opłaty te przeznacza się na cele dobroczynności publicznej.

Legitymacje dla personalu strażniczego będą wydawane bezpłatnie, karty jednak polowania dla straży ulegają powyższej opłacie 10 Kor.

Podania o karty na broń, względnie o karty na polowania ulegają normalnej opłacie stempłowej.

Legitymacje straży leśnej muszą być po rozwiązaniu stosunku służbowego napowrót przedłożone c. i k. Komendzie obwodowej.

Każda osoba, zaopatrzona w którąkolwiek z wymienionych kart, ma ją zawsze przy sobie nosić i okazać na żądanie organów bezpieczeństwa, a to pod zagrożeniem ukarania utratą broni.

Posiadacz broni obowiązany jest wykazać, w jaki sposób przyszedł do jej posiadania, a to celem udowodnienia, że uczynił zadość postanowieniom Naczelnego Wodza Armii z dnia 16 lutego 1915 r. № 4, dotyczącym prawa posiadania broni, przez oddanie tej broni. Osobom, które temu warunkowi zadość uczynić nie będą mogły, będzie broń skonfiskowaną.

E.

Prośb o udzielenie zezwolenia na noszenie broni mają zawierać:

- a. oznaczenie, czy broń ma służyć do obrony osobistej,
- b. czy do ochrony własności (przyczem należy podać rodzaj własności: fabryka, dwór, las, polowanie i t. d.),
- c. czy też do wykonywania prawa polowania,
- d. imię i nazwisko petenta i miejsce zamieszkania, względnie personelu, który ma być uzbrojony,
- e. dokładny opis osoby, dla której karta na broń ma być wystawioną (rok urodzenia, religia, wzrost, twarz, włosy, oczy, nos, szczególne znamiona),
- f. o ile podanie odnosi się do uzbrojenia personelu strażniczego, oświadczenie, wymienione pod C. 1.

F.

Uregulowanie sprawy polowań nastąpi w krótkim czasie. Na razie może być polowanie wykonywane tylko przez właścicieli prawa polowania, względnie dzierżawców prawa polowania oraz zaproszonych gości, względnie przez łowiecki personal strażniczy, a to w myśl postanowień rosyjskiej Ustawy o polowaniu z 17 lipca 1871 i postanowień, zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

W lasach rządowych wolno na razie polować jedynie Jeneralnemu Gubernatorowi i jego gościom. W lasach miejskich na razie nie wolno całkiem polować.

G.

Czas ochronny obowiązuje w obwodzie opoczyńskim, jak niżej:

dla zajęcy	od	1 lutego	do końca	września,
„ jarząbków	„	1 „	„ „	sierpnia,
„ cietrzewi i głuszców	„	16 maja	„ 15	marca,
„ bażantów	„	1 stycznia	„ 15	sierpnia,
„ kuropatw	„	1 „	„ 15	sierpnia,
„ przepiórek i dzikich	„	1 „	„	końca lipca i
„ gołębi	„	1 listopada	„ „	grudnia,
„ dropiów	„	16 lutego	„ 15	sierpnia,
„ pardw	„	16 kwietnia	„	końca lipca,
„ ptactwa błotnego i wodnego	„	16 kwietnia	„	końca lipca.

Zupełnie nie wolno polować na jelenie i sarny (samice i samce), kury głuszców i cietrzewi oraz na ptactwo śpiewające.

H.

Karty na broń, wystawione dotychczas przez Komendę obwodową dla osób cywilnych, na których nie uwidoczniiono uiszczenia należności w kwocie 10 Koron, wygasają z dniem 15. listopada b. r.

92.

Wynagrodzenie za dostarczoną amunicję.

L. 5972.

Wzywam ludność do zbierania i dostarczania do Komendy obwodowej wystrzelonych łusek i niewystrzelonych naboji karabinowych austriackich, niemieckich i rosyjskich.

Za dostarczone wystrzelone naboje karabinowe «łuski» wypłaconą będzie premia w wysokości 1 korony za 100 sztuk, a za wystrzelone naboje karabinowe 1 K. 50 h. za 100 sztuk.

Handel tymi przedmiotami jest zakazany.

Co do nieeksplozowanych naboji armatnich, to przypominam rozporządzenie ogłoszone w dzienniku urzędowym Część I. № 7. wedle którego zbieranie takich naboji, jako niebezpiecznych jest zakazane.

93.

Zbiórka przedmiotów uzbrojenia i wyekwipowania armii.

L. 7087. 21/X. 1915.

Wzywa się niniejszem wszystką ludność obwodu opoczyńskiego, by wszelkie posiadane przez się, lub znajdujące się na gruntach przedmioty, należące do uzbrojenia i wyekwipowania c. i k. Armii austriacko-węgierskiej, niemieckiej lub rosyjskiej, jako to:

karabiny, naczynia do gotowania i jedzenia, flaszki polowe, łopaty, ubrania, wozy, konie i bydło i tem podobnie, tak porzucone, jakoteż darowane, sprzedane lub zamienione przez poszczególnych żołnierzy, względnie oddziały wojskowe, odstawiła do przynależnego Posterunku żandarmeryi najdalej do **15 listopada** 1915.

W razie dostarczenia znaczniejszych ilości, przyznane zostaną odpowiednie premie,—natomiast wszyscy, którzyby do postanowień niniejszego zarządzenia się nie zastosowali, zostaną bardzo surowo ukarani.

Wozów, koni i bydła, pozostawionych za zapłatą lub w drodze zamiany, niema na razie potrzeby odstawić, należy jednak o zatrzymaniu donieść Posterunkowi żandarmeryi w powyższym terminie.

Za ściśle zastosowanie się ludności do postanowień niniejszego rozporządzenia czynię osobście odpowiedzialnymi wszystkich wójtów i sołtysów.

Zarządzenie powyższe w niczem nie zmienia tutejszego rozporządzenia z dnia 6 października 1915 L. 5972, D. urz. C. V, № 92, wolno jednak zebrane wystrzelone i niewystrzelone naboje karabinowe odstawić do Posterunku żandarmeryi, które na nie będą wystawiać osobne pokwitowania.

94

Przepisy paszportowe.

I.

Wyciąg z rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 25/8 1915 № 35, Dz. rozporz. Polski.

L. 6451. IX.-1915.

§ 1.

Obowiązek wykazania się legitymacją.

Na żądanie Władzy jest każdy obowiązany wykazać się co do tożsamości swej osoby i zatrudnienia.

§ 2.

Karty poświadczające tożsamość osoby.

Dla ułatwienia obowiązku legitymowania się może Komenda obwodowa wystawić stronie na żądanie jej i po odpowiednim wykazaniu się kartę, poświadczającą tożsamość osoby.

§ 3.

Przymus paszportowy.

Kto przekracza granice obszaru okupowanego, musi w myśl § 1 wykazać się paszportem do podróży.

§ 4.

Paszport do podróży.

Co do osób, które przybywają do obszaru okupowanego z poza tego obszaru, musi paszport do podróży odpowiadać wymaganiom rozporządzeń całego ministerstwa austriackiego z 15 stycznia 1905, № 11, Dz. u. p. i z 18 maja 1915, № 124, Dz. u. p., względnie całego ministerstwa węgierskiego z 16 stycznia 1915, № 285/M. E. Paszport ten musi być wyraźnie wystawiony na podróż do obszaru okupowanego i musi być zaopatrzony wizą Ministerstwa wojny lub Naczelnnej Komendy armii (Naczelnnej Komendy etapowej) względnie eksponowanych przez nią urzędów paszportowych.

Dla innych osób wystawia paszport do podróży po odpowiednim wykazaniu się ta Komenda obwodowa, w której obwodzie starający się o paszport stale mieszka, lub wykonuje swój zawód.

Paszport do podróży musi być zaopatrzony fotografią właściciela, wiernie oddającą jego wizerunek i urzędowym stwierdzeniem Komendy obwodowej, że właściciel paszportu jest rzeczywiście tą osobą, którą przedstawia fotografia.

Podróżujący winien podpisać fotografię na samym wizerunku własnoręcznie atramentem wobec Komendy wystawiającej paszport. Fotografię należy wkleić do paszportu i wycisnąć na niej pieczęć Komendy w ten sposób, aby pieczęć mieściła się mniej—więcej w połowie na fotografii, a w drugiej połowie na papierze paszportu.

W każdym paszporcie musi być podany cel i kierunek podróży.

§ 5.

Ruch graniczny.

Dla mieszkańców strefy granicznej, którzy dla celów gospodarskich muszą częstokroć przekraczać granice obszaru okupowanego, może Jenerał-Gubernatorstwo wojskowe udzielić ulg z przepisów §§ 3 i 4 i ustalić sposób legitymowania się w ruchu granicznym.

§ 6.

Osobne postanowienia dla agentów handlowych w Monarchii.

Dla osób, które się wykazują potwierdzonym i zaopatrzonym wizą „poświadczeniem“ jako zastępcy przedsiębiorstwa przemysłowego, odpada potrzeba wizy paszportowej według § 4, ust. 1.

§ 7.

Osobne postanowienia dla zamówionych robotników najemnych.

Jako legitymacja w myśl §§ 1 i 3 może dla zamówionych robotników najemnych i dla członków ich rodzin, objętych w myśl § 14 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 27 czerwca 1915, № 21 Dz. rozp., kontraktem najmu, służyć zarówno na obszarze okupowanym jak i przy przekraczaniu granicy zamiast paszportu do podróży egzemplarz kontraktu najmu, sporządzony w myśl § 10 wspomnianego rozporządzenia.

§ 8.

Osobne postanowienia dla uchodźców.

Każdy uchodźca z kraju nieprzyjacielskiego oddający się w opiekę c. i k. Komend lub Władz, otrzyma od Komendy obwodowej, w której obszarze go napotkano, zezwolenie na pobyt w formie wymienionej w § 2 karty tożsamości osoby, jeżeli co do jego osoby nie będzie wątpliwości.

W tym wypadku należy umieścić na karcie tożsamości osobną uwagę co do wyznaczonego uchodźcy miejsca zamieszkania i jego zajęcia.

§ 9.

Ograniczenie ruchu w ściślejszym obszarze wojennym.

W ściślejszym obszarze wojennym mogą odnośne komendy ograniczyć lub zakazać ruch oraz wprowadzić odrębne rodzaje legitymacji.

§ 10.

Legitymacje osób wojskowych i funkcjonaryszy publicznych.

§§ 2 do 8 nie odnoszą się do sposobu legitymowania się osób należących do siły zbrojnej austriacko-węgierskiej Monarchii lub Państwa niemieckiego, dalej do urzędników publicznych, pozostających w służbie siły zbrojnej.

§ 11.

Należytość stemplowa.

Należytość stemplowa dla paszportów do podróży wynosi 10 Kor.

Karty poświadczające tożsamość osoby, pozwolenia wydane na podstawie §§ 5 lub 9 oraz podania o wszelkie papiery legitymacyjne są wolne od stempla.

§ 12.

Przekroczenia, kary.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia, jeżeli mają na celu szkodę siły zbrojnej austriacko-węgierskiej lub sprzymierzonej, albo korzyść dla nieprzyjaciela, będą karane jako zbrodnia przeciwko sile wojennej wedle §§ 327 i 328 w. u. k.

We wszelkich innych wypadkach będą przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane przez komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron albo aresztem do sześciu miesięcy.

§ 13.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia t. j. dnia 28/8 1915.

Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16 lutego 1915, № 2 Dz. rozp., i z 31 maja 1915, № 14 Dz. rozp., uchyla się.

II.

Wnoszenia próśb o paszporty.

Do próśb o wystawienie paszportów podróжных dołączyć należy zaświadczenie wójta gminy, sporządzone według następującego formularza:

Zaświadczenie:**R y s o p i s:**

N. N.	Zatrudnienie . . . . .
Stały mieszkaniec (przynależny do) gminy	Religia . . . . .
. . . . .	Wiek . . . . .
obwodu	Wzrost . . . . .
zamieszkały obecnie w	Twarz . . . . .
od ^x	Włosy . . . . .
ma zamiar wyjechać do ^{xx}	Oczy . . . . .
. . . . .	Usta . . . . .
w celu (ach) ^{xxx}	Nos . . . . .
. . . . .	Szczególne znamiona . . . . .
. . . . .	. . . . .

(Podpis i pieczęć wójta)

x) od jak dawna. xx) należy podać miejscowość i kraj. xxx) handlowych, familijnych, do lekarza i t. p.

Podania paszportowe ulegają opłacie stemplowej 2 Kor. 50 h., którą to opłatę należy uiścić przy wniesieniu podania, powyższe zaświadczenia gminne są wolne od opłaty, opłatę paszportową w kwocie 10 Kor. uiszcza się przy wydaniu paszportu w Kasie c. i k. Komendy obwodowej.

Po odbiór paszportów należy się zgłaszać osobiście, a to we wtorki i piątki w godzinach przedpołudniowych.

III.

Urzęda paszportowe dla podróży do obszaru Królestwa Polskiego, podlegającego austr. węg. Zarządowi.

W myśl § 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25/8—1915 Nr. 35, Dz. rozp. w Polsce, ustanowione zostały dla podróży do obszaru Królestwa Polskiego, podlegającego austr. węg. Zarządowi, urzęda paszportowe (dla widowania paszportów) w Krakowie przy Komendzie twierdzy oraz w Szczakowej.

IV.

Urząd paszportowy dla podróży do Warszawy.

Do podróży z austr. węg. okupowanego obszaru do Warszawy, potrzebne jest pozwolenie ces. Niemieckiego Jeneralnego Gubernium w Warszawie.

O uzyskanie takiego zezwolenia można się zwracać bądź to bezpośrednio do powyższej Władzy, bądź też za pośrednictwem Komendy obwodowej.

95.

Dalszy teren wojenny.

Res.. 296. 25. X. 1915.

Rosyjski teren okupacyjny rozdzielony został na «bliższy» i «dalszy» teren wojenny w następujący sposób:

Do bliższego terenu wojennego należą wszystkie obwody, położone na wschód od wschodniej granicy obwodów: Biłgoraj, Zamość, Krasnostaw, Lublin i Lubartów, do dalszego natomiast terenu wojennego—wszystkie inne obszary, podlegające austr.-węg. wojskowemu Zarządowi, a zatem cały obszar, podległy obecnie Wojskowemu Generalnemu Zarządowi w Lublinie.

Szczególne zarządzenia, wydane dla tych obwodów, które dotychczas należały do bliższego terenu wojennego, niniejszem wygasają.

Jako dokumenty legitymacyjne w granicach Wojskowego Generalnego Zarządu Gubernialnego, mają znaczenie jedynie karty identyczności, przepisane rozporządzeniem Naczelnego Wodza z dnia 25 sierpnia 1915 r. Dz. rozp. dla Polski № 35.

96.

Opłaty od kart identyczności na cele akcji ratunkowej.

L. 7508. z 24. X. 1915.

Od kart identyczności będą obecnie pobierane na cele akcji ratunkowej następujące opłaty:

od kart identyczności z ważnością do 2 tygodni	1 Kor.
„ „ „ „ „ „ 1 miesiąca	2 Kor.
„ „ „ „ „ „ 3 miesięcy	4 Kor.

97.

Ruch Pograniczny.

L. 5709. z 14. X. 1915.

Celem gospodarczego ułatwienia osobom, które mieszkają na obszarze, podlegającym administracji władz niemieckich, a posiadają grunta na obszarze, podlegającym administracji austro-węg. zarządom:

C. i k. Posterunek żandarmeryi w Białobrzegach oraz c. i k. Posterunek straży skarbowej w Ciebłowicach, Dębie, Woli-Kuligowskiej, Zdżarkach i Klwowie uprawnione są do wydawania stałych lub czasowych przepustek do przekraczania granicy, a to tym osobom, które mieszkają na terenie pod zarządem niemieckim, a posiadają grunta na terenie, podlegającym zarządowi austro-węgierskiemu.

Przepustki te uprawniają jedynie do wstępu na grunta, stanowiące własność dotyczących osób, a nie do dalszej podróży po przekroczonym terenie i to tylko w porze dziennej t. j. od godziny 7 rano do 6 wieczorem.

Dla właścicieli, których siedziba gospodarstwa znajduje się na terenie pod zarządem niemieckim, przepustki te służą zarazem jako pozwolenie na wywóz produktów rolnych, wyprodukowanych przez nich na odnośnych gruntach.

98.

Trupiarnie.

L. 3716. z 31 VIII 1915.

Ze względu na wymogi sanitarne i na winną dla zmarłych część, wydaję polecenia wybudowania trupiarni na każdym cmentarzu (o ile takowa jest już - zastosowania się co do wymaganego wyposażenia), które mają być odpowiednio urządzone i wyposażone.

- 1) Trupiarnia ma stać na samym cmentarzu.
- 2) Ma być postawioną według pewnego planu, który zostanie dołączony.
- 3) Ściany mają być z tak zwanego pruskiego muru, to znaczy—słupy drewniane, a przestrzeń między nimi wypełniona cegłą na wapnie.
- 4) Posadzka ma być betonowa i rowkowana.
- 5) Ściany od wewnątrz muszą być do wysokości przynajmniej 2 m. farbą pokostową (dającą się zmyć) pomalowane, a okna w siatki przeciw muchom zaopatrzone.
- 6) Dla ogrzewania mogą być ustawione żelazne piece.
- 7) W pokoju sekcyjnym (I) należy postarać się o stół, którego powierzchnia musi być ku środkowi nachylona i w środku posiadać otwór, zaopatrzony w rurkę do odprowadzenia płynów do wiaderka z cynkowej blachy, pod stołem umieszczonego. Pozatem musi się tu znajdować drugi mniejszy stół, jedno lub dwa krzesła, miednica i dzbanek na wodę.
- 8) W przedziale (II) musi znajdować się stół do składania zwłok.—Z postawieniem trupiarni należy się spieszyć tak, by najdalej do 3-ch miesięcy budowa ukończoną została. W celu zmniejszenia wydatków zostanie gminom odpowiednia ilość drzewa, do tej budowy potrzebna, z lasów rządowych wydana.
- 9) Stare trupiarnie, o ile nie są murowane, mają być zastąpione natychmiast nowemi.

99.

Wynagrodzenie oglądaczy zwłok.

L. 146. z 2 IX 1915.

Stosownie do rozporządzenia Gubernii Piotrkowskiej z dnia 25/6 1915 L. 377 oznajmia się, że oglądacze zwłok mają być na przyszłość wynagradzani tylko przez gminę, a nie przez strony. Jako wynagrodzenie zostały postanowione następujące taksy: Za oględziny nieboszczyka należy się 1 korona. Jeśli miejsce, w którym nieboszczyk się znajduje, jest dalej, aniżeli 3 kilometry, oddalone, należy się oglądaczowi 40 halerzy dopłaty za każdy kilometr podwójny (t. j. tam i z powrotem).

100.

Szpitale izolacyjne gminne.

L. 3717. z 31 VIII 1915.

Z powodu szerzących się chorób zakaźnych, zwłaszcza tyfusu brzuszego, aby umożliwić natychmiastowe i bez zarzutu izolowanie zakaźne chorych, co tworzy jeden z najważniejszych środków zapobiegawczych przy zwalczaniu epidemii, zarządza się co następuje:

- 1) Każda gmina musi posiadać przynajmniej jeden dom izolacyjny, w którym będą przebywać chorobie epidemicznie chorzy, przyczem nie jest bynajmniej konieczne stawianie nowych budynków, lecz wystarcza przerobienie istniejącego domu mieszkalnego.
- 2) Dom ten izolacyjny musi stać osobno, być ogrodzony i znajdować się, ile możliwości, poza daną miejscowością.
- 3) W domu tym muszą się znajdować przynajmniej 2 oddzielne dość obszerne sale dla chorych, dalej—osobna kuchnia z najniezbędniejszymi naczyniami, wychodki z nieprzepuszczalnym, zamkniętym dołem kloacznym, wreszcie—jedne nosze do przenoszenia chorych.
- 4) Pokoje dla chorych mają być ogrzewane oraz zaopatrzone najmniej w jedno chociaż, w każdej chwili nadające się do użycia, łóżko, dalej—w umywalnię, dzbanek na wodę i nocnik.
- 5) Objętość powietrza musi być dla 1-go chorego najmniej 25—30m³, a powierzchnia podłogi najmniej 8—10m².
- 6) Na każde łóżko musi być do dyspozycji podwójna zmiana pościeli i potrójna zmiana bielizny dla chorych.
- 7) O wykonaniu niniejszego polecenia należy donieść do 2-ch miesięcy, dołączając szkic sytuacyjny i plan domu izolacyjnego z podaniem wymiarów.

Sprzedaz Tytoniu.

A. REGULAMIN SPRZEDAŻY.

Uprawnienie.

L. 1639.

§ 1.

Wprowadzanie wyrobów tytoniowych do Królestwa Polskiego mogą skutecznie tylko ustanowieni przez Główną Komendę etapową komisanci (importerzy) lub przez wojskową gubernię upoważnieni właściciele składowni tytoniu.

Importerzy są obowiązani oddawać wprowadzone wyroby tytoniowe tylko ustanowionym właścicielom składowni za potrąceniem prowizji od wartości pobranego materiału. Prowizję się oznaczy.

Właściciele głównych składowni są obowiązani wydawać wyroby tytoniowe tylko tym sprzedawcom (trafikantom), których przydzielono pewnej składowni, po potrąceniu od wartości pobranego materiału. Prowizję się oznaczy.

Upoważnienia do hurtownej sprzedaży tytoniu (Główny skład tytoniu, połączony z główną trafiką) udziela c. i k. Komenda obwodowa po poprzednim zasięgnięciu zezwolenia c. i k. Wojskowej Gubernii, a upoważnienia do drobnej sprzedaży tytoniu (trafiki) udziela c. i k. Komenda obwodowa samodzielnie tylko osobom zupełnie godnym zaufania i nie poszlakowanym, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie tego przemysłu przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie zaś przez zastępcę na rachunek właściciela koncesyi wymaga zezwolenia c. i k. Komendy obwodowej. Zastępca musi posiadać powyższe warunki.

Ubiegający się o trafikę muszą wnieść pisemne podania do Władzy, która udziela koncesyi. Przed załatwieniem podania nie wolno otworzyć sklepu.

§ 2.

Sprzedaz tytoniu (Główna składownia, trafika) nie może być oddana następującym osobom:

- a. które nie są pełnoletnie,
- b. które z powodu zbrodni albo przekroczenia kradzieży lub sprzeniewierzenia, następnie z powodu przekroczenia karno-skarbowego były ukarane, lub zostały uwolnione tylko z powodu braku prawnych dowodów,
- c. które z innych powodów nie mogą być uważane za godne zaufania,
- d. które nie rozporządzają odpowiednim lokalem.

Obowiązki sprzedawców.

§ 3.

Sprzedaz tytoniu (Główna składownia i trafika) może być prowadzoną w lokalu czystym i suchym, który ma wejście wprost z ulicy. Wszystkie wyroby mają być złożone w szafach lub oszklonych półkach, uporządkowane według dat wyrobu tak, aby starsze wytwory były prędzej pozbywane.

Wymiana uszkodzonych wyrobów za nowe jest niedopuszczalna.

Artykuły, których zapach mógłby szkodliwie działać na wyroby tytoniowe, jak śledzie, olej mineralny, skóra, mydła i t. p. nie mogą być przechowywane w lokalu sprzedaży.

Magazyn do składania zapasów tytoniu musi być przewiewny, czysty i suchy. Podłoga i ściany muszą być wyłożone deskami, aby wilgoć nie działała szkodliwie na wyroby tytoniowe przechowane w skrzyniach i workach.

Na zewnątrz należy oznaczyć lokal wyraźnym napisem: „c. i k. składownia tytoniu“ względnie „c. i k. Trafika“.

Upoważnienie do sprzedaży tytoniu i taryfę cen tytoniu należy umieścić w lokalu sprzedaży na miejscu widocznym.

§ 4.

Trafiki, z którymi należy na równi traktować trafiki przy składowniach tytoniu, mają być otwarte w dni powszednie w czasie od 1-IV do 30-IX od godz. 7 rano do 9 wieczór, a w czasie od 1-X do 31-III od godz. 8 rano do 8 wieczór. W niedziele, w pierwszy dzień Bożego Narodzenia, Wielkiej nocy i Zielonych Świątek, następnie w dzień Bożego Ciała mogą być otwarte tylko od godz. 8 do 12 przed południem, lub przez 2 godziny przed południem i 2 godziny po południu (według uznania Komendy obwodowej).

Właściciele składowni są obowiązani wydawać towary przydzielonym trafikantom tylko w dni powszednie od godz. 9 do 12 przed południem i od godz. 2 do 6 po południu.

§ 5.

Wyroby tytoniowe mogą być sprzedawane tylko w ilościach, jakie wymienione są w taryfie i tylko po stałych cenach, uwidocznionych na opakowaniach.

Każda manipulacja na niekorzyść ilości lub jakości towaru, jak nadbieranie tytoniu z paczek, mieszanie rozmaitych gatunków tytoniu, dodawanie obcych materyi, sprzedaż papierosów własnego wyrobu, jest najsurowiej zakazana.

Kupujących należy traktować grzecznie i uprzejmie i obsługiwać ich w tym porządku, w jakim przybyli do sklepu.

§ 6.

Sprzedawcy muszą stosować się do obecnych zarządzeń lub do przyszłych instrukcji, jakoteż do ogólnych lub specjalnych wskazówek i zarządzeń władz i organów kontrolnych. Oni są obowiązani zezwolić o każdej porze organom kontrolnym na wstęp do lokalu sprzedaży i na żądanie pokazać prowadzone zapiski do wglądu i sprawdzenia. Są też obowiązani o ile możliwości popierać interesy dochodów tytoniowych i donosić o wszystkich przekroczeniach, które doszły do ich wiadomości, a odnoszą się do monopolu tytoniowego.

Z a p i s k i.

§ 7.

Właściciele składowni tytoniu są obowiązani prowadzić książkę poboru i sprzedaży według przepisanych wzorów.

Oba zapiski muszą mieć kartki ponumerowane i zeszyte oraz muszą być prowadzone w niemieckim lub polskim języku.

Wpisy muszą być uskutecznione tylko atramentem. Skrobienia są bezwarunkowo niedozwolone,—wszelkie nieuniknione poprawki należy uskutecznić w ten sposób, aby przekreślony pierwotny tekst pozostał czytelny.

Obie książki muszą być zamykane półrocznie dnia 30-VI i 31-XII.

W ostatnim dniu każdego miesiąca należy przedłożyć organom kontrolnym wykaz pobranych i sprzedanych materiałów tytoniowych.

Przy zakładaniu książek udzieli c. i k. straż skarbową potrzebnych wskazówek,—pierwsze wciągnięcie pobranych wyrobów tytoniowych w książkę powinno obejmować ówczesny, faktyczny zapas.

Środki kontrolne.

§ 8.

Nadzór nad obrotem tytoniu w obwodzie należy do c. i k. Komendy obwodowej, bezpośredni dozór i kontrola do właściwego posterunku straży skarbowej. W tym celu ma prowadzić c. i k. Komenda obwodowa ogólny kataster sprzedawców tytoniu według przepisanej wzoru, a każdy posterunek straży skarbowej ma prowadzić kataster, obejmujący tylko jego obszar.

Każda składownia tytoniu i każda trafika musi być kontrolowana przynajmniej raz w miesiącu.

Organy, powołane do wykonywania nadzoru mają wstęp wolny do lokalów sprzedaży, mają prawo przeszukiwania tychże, jakoteż prawo wglądu do ksiąg handlowych i innych zapisków co do sprzedaży tytoniu.

wyrobów tytoniowych dla wywozu do

I. Fabrykaty zwyczajne.

L.p.	Nazwa wyrobów tytoniowych	Cena za sztukę		L.p.	Nazwa wyrobów tytoniowych	Cena za sztukę		
		K.	h.			K.	h.	
A. CYGARA.				C. TYTONIE.				
Cygara luksusowe.								
1	Ideales w skrzynkach po 25 i w paczkach po 4 szt.	Cygara zrobione na sposób Hawański z najlepszego wierzchu i środka	1	20	1	Przedni Turecki pięknie krajany w kasetach po 200 gr.	8	—
2	Victorias w skrzynkach po 25 i w paczkach po 4 szt.		—	70	2	Przedni Turecki (Macedoński) w kasetach po 100 gr.	4	—
3	Entreactos d-tto		—	65	3	Przedni Turecki w pakietach po 100 gr.	2	40
4	Imperatores w skrzynkach po 25 szt.		—	70	4	Przedni Turecki w pakietach po 25 gr.	—	60
5	Aromaticos " " "		—	40	3	Przedni Herzegowiński w pakietach po 100 gr.	1	76
6	Graciosas " " "		—	35	4	Przedni Herzegowiński w paczkach po 25 gr.	—	44
Dobre cygara								
7	Regalitas w skrzynkach po 25 szt.	z hawańskiego i innych zagr. tytoni cygara lżejsze	—	25	4	Średni Turecki w pakietach po 100 gr.	1	55
8	Trabucos " " "		—	20	5	Średni Turecki w paczkach po 25 gr.	—	38
9	Brytanica " " "		—	20	5	Drama w pakietach po 100 gr.	1	40
10	Palmas w skrzynkach po 25 i w kartonach à 10 szt.		—	16	6	Drama w paczkach po 25 gr.	—	35
11	Pametalas " " 100 i po 25 szt.		—	17	6	Krull w pakietach po 100 gr.	1	05
12	Operas " " "		—	15	7	Krull w paczkach po 25 gr.	—	26
13	Palmitas " " 25 i w kartonach à 10 szt.	—	12	7	Knaster w paczkach po 25 gr.	—	24	
Średnio dobre cygara.								
14	Cuba Partorico w pakietach po 100 szt.	—	14	8	Przedni Trzech Króli w listach po 25 gr.	—	24	
15	Virginier " " 50 szt.	—	11	9	Przedni Trzech Króli w pakietach po 100 gr.	1	—	
16	Brasil Virginier w kartonach po 100 szt.	—	12	9	Przedni węgierski do papierosów w paczkach po 25 gr.	—	32	
17	Rosita mało nikotyny w skrzynkach po 100 szt.	—	11	10	Przedni węgierski długo i krótko krajany w pakietach po 100 gr.	—	90	
18	Portorico w pakietach po 100 szt.	—	10	11	Przedni węgierski w listach po 25 gr.	—	23	
Mniej dobre cygara.								
19	Virginiosa w kartonach po 50 szt.	—	10	11	Średni węgierski w pakietach po 100 gr.	—	85	
20	Mieszane Zagraniczne w pakietach po 100 szt.	—	9	12	Średni węgierski w listach po 25 gr.	—	21	
21	Cigarillos etuis po 20 szt.	—	8	12	Przedni galicyjski w pakietach po 100 gr.	—	90	
22	Małe Krajowe w pakietach po 100 szt.	—	8	13	Przedni galicyjski w listach po 25 gr.	—	22	
B. PAPIEROSY								
1	Amneris z połączonym naustnikiem w kartonach a 100 i 25 szt.	—	9	13	Turecki graniczny w listach 25 gr.	—	30	
2	Theba z korkowym naustnikiem w kartonach po 100 i 25 szt.	—	7	14	Cserbel w listach po 30 gr.	—	23	
3	Nil bez naustnika w kartonach po 100 i po 20 szt.	—	7	15	Tytoń krajowy drobno krajany w paczkach a 70 gr.	—	54	
4	Moeris z naustnikiem i watą w kartonach po 100 i po 25 szt.	—	6	16	Tytoń krajowy drobno krajany w listach po 30 gr.	—	23	
5	Sułtan z naustnikiem w kartonach po 50 szt.	—	5	16	Tytoń graniczny I jakości cienko krajany w pakietach po 100 gr.	—	76	
6	Memphis bez naustnika w kartonach po 100 szt.	—	5	17	Tytoń graniczny w listach po 30 gr.	—	23	
7	Kaiser z naustnikiem po 50 szt.	—	4	17	Debreczyński w listach po 30 gr.	—	22	
8	Damskie " " " "	—	4	18	Krajowy w listach po 30 gr.	—	22	
9	Herzegowina " " " "	—	4	19	Graniczny III jakości w listach po 30 gr.	—	22	
10	Sport bez naustnika w kartonach po 100 i 10 szt.	—	3	D. TYTONIE DO FAJKI.				
11	Dalmatyńskie z naustnikiem w kartonach po 50 szt.	—	3	1	Hanackie zwoje	9	—	
12	Drama bez naustnika w kartonach po 100 szt.	—	2	2	Zwoje i łodygi	8	—	
13	Dunaj z naustnikiem w kartonach po 50 szt.	—	2	E. TABAKI DO ZAŻYWANIA.				
14	Virginier z naustnikiem w kartonach po 100 szt.	—	2	1	Wiedeńska Rapé w pakietach po 250 gr.	2	25	
15	Węgierskie bez naustnika w kartonach po 100 szt.	—	1 1/2	2	Scaglia di lusso grossetta w pakietach po 250 gr.	2	75	
16	Mirjan ze złożonym naustnikiem w kartonach po 100 i 10 szt.	—	5	3	Scaglia di lusso sottite " po 50 gr.	—	55	
				3	Scaglia di lusso ad uso Trento w pakiet. po 250 gr.	2	75	
				4	Nostran scietissimo asciutto w pakiet. po 250 gr.	2	75	
				5	Lewante w pakietach po 250 gr.	2	25	
				Cena za 1 kg.				
				za 1 sztukę				

N I K

okupowanej części Królestwa Polskiego.

L. p.	Nazwa wyrobów tytoniowych	za 1 paczkę		L. p.	Nazwa wyrobów tytoniowych	K.	h.		
		K.	h.						
6	Sanspareil w pakietach . . . po (500 gr. (250 gr.	3	80				Cena za sztukę		
7	Tyrolska w pakietach . . . po (500 gr. (250 gr.	3	80						
8	Galicyska Rapé w pakietach . . po (500 gr. (250 gr.	4	50						
9	Galicyska drobnoziarnista (albańska) w pakietach . . . po 250 gr.	2	50	1	Coronas ze złożonym naustnikiem w kasetkach po 100 szt.	—		12	
10	Radica pacsana fina (grosetta) (sottile) w pak. po 250 gr.	2	—	2	Splunx ze złożonym naustnik. w kasetk. po 100 szt. i kartonach po 25 szt.	—		10	
11	Przednia nostrau w pakietach . po 250 gr.	2	25	3	Lafleur z naustn. w kartonach po 50 i po 10 szt.	—		8	
12	Krajowa . . . po (500 gr. (250 gr.	4	—	4	La favorite „ „ po 50 i po 10 szt.	—		7	
13	Scaglia paesana (II jakości) w pak. po 250 gr.	2	25	5	Khedive bez naustn. w kasetkach po 100 szt. i karton po 25 szt.	—		7	
14	Foglia di Lewaute sottile „ po 250 gr.	2	25	6	Dames z naustn. w kartonach po 100 szt. i karton po 25 szt.	—		6	
15	Tabaka graniczna gruboziarn. w pak. po (500 gr. (250 gr.	3	80	7	Princesas z naustn. w kartonach po 50 i po 10 szt.	—		6	
16	Tabaka graniczna drobnoziarn. w pak. po (500 gr. (250 gr.	4	—	8	Egipskie III jakości bez naus. w kartonach po 100 i po 25 szt.	—		6	
	„ „ „ w paczkach po 50 gr.	—	40						
17	Scaglia naturale (grosetta) (sottile) w pakiet. po 250 gr.	2	—					Cena za drobnej sprzedaży za sztukę wzgl. — 1 pakiet	
18	Scaglia fermentata w pakietach . po 250 gr.	1	90						
19	Nostran radica w pakietach . po (500 gr. (250 gr.	4	—						
20	Radica „ po 250 gr.	2	—						
21	Tabaka rosyjska w paczkach . po 50 gr.	1	75						
		—	40						
II. Fabrykaty specjalne.									
CY G A R A .									
		za sztukę							
1	Coronas w skrzyneczkach . po 10 szt.	1	—	1	Sultan flor. cięty w 2 szerokościach (a. 0.4 m/m (b. 0.7 m/m w kasetkach po (200 gr. (100 gr.	43	—		
2	Regalia Faworita w skrzyneczkach po 50 i 25 szt.	—	32	2	Turecki wyborny cięty w 2 szer. (a. 0.4 m/m (b. 0.7 m/m w kasetkach po (200 gr. (100 gr.	6	50		
3	Operas especial „ po 50 i 25 szt.	—	32	3	Przedni Kiy w kartonach po 100 gr.	10	—		
4	Trabucos especial „ po 100 i 25 szt.	—	27	4	Przedni Pursitschan w kartonach po 100 gr.	3	—		
5	Regalia „ po 100 i 25 szt.	—	25	5	Najprzed. Herzegowina w kartonach po 100 gr.	2	60		
6	Preusados „ po 100 i 50 szt.	—	26	6	Najlepsze Latakie w pakietach po 100 gr.	2	50		
7	Selectos (mało nikotyny) „ po 25 szt.	—	22	7	Varinas „ po 100 gr.	1	30		
8	Medianos „ po 100 i 25 szt.	—	21	8	Mięszanka ces. „ po 100 gr.	1	20		
9	Regalia Media „ po 100 i 25 szt.	—	23	9	Najprzedn. Węgierski (a) długo krajany (b) krótko krajany w pakiet. po 100 gr.	1	30		
10	Hawana Virginier „ po 100 i po 50 szt.	—	21			1	—		
11	Brevas „ po 100 i po 50 szt.	—	22						
12	Trabuquillos „ po 100 i po 25 szt.	—	19						
13	Portorico especial „ po 100 i po 25 szt.	—	20						
14	Pigmeos „ po 25 szt.	—	16						
15	Galames „ po 100 i po 25 szt.	—	15						
16	Virginier especial „ po 100 szt.	—	12						
17	Señoritas „ po 100 pacz. po 10 szt.	—	10						
18	Damas „ po 100 i po 50 szt.	—	11						
19	Infantes „ po 100 szt.	—	10						
					TABA KI (do zażywania).				
				1	Spezial Rapé we flaszkach po 500 gr.	6	—		
				2	Rape Area-preta „ po 125 gr.	1	75		
				3	Tącou d, Espaque w skrzynkach blasz. po 125 gr.	1	75		

102.

Dobrowolne wstępwanie do austr.-węg. siły zbrojnej.

Res. № 266. z 25/X 1915.

Na rozporządzenie c. i k. wojskowego Jeneralnego Gubernatora Prás: L. 771 z r. 1915:

JEGO CES. i KRÓL. APOSTOLSKA MOŚĆ raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 1 października 1914, na mocy § 19, punkt 7, Ustawy wojskowej, Najłaskawiej zezwolić na przyjęcie obcych poddanych w skład siły zbrojnej na czas wojny, a Najwyższem rozporządzeniem z dnia 15 sierpnia 1915 Najłaskawiej zarządzić, że wstęp obcych poddanych z Polski, lub też graniczących, zajętych obszarów, zależy w pojedynczym przypadku od przyzwolenia c. i k. wojskowego Jeneralnego Gubernatora.

Na podstawie tego Najwyższego rozporządzenia odbędzie się w prowincjach, okupowanych przez wojska austr.-węgierskie przyjęcie dobrowolnie zgłaszających się ochotników do wojsk austr.-węgierskich pod następującymi warunkami:

I.

Starający się o przyjęcie winni są osobiście zgłosić się w c. i k. Komendzie obwodowej swego miejsca zamieszkania i przedłożyć dowody idendyczności swojej osoby, jak również, wedle możliwości, świadectwa ich moralnych przymiotów do służby wojskowej i co do politycznego ich zachowywania się.

II.

Prośba o przyjęcie będzie protokołowana. Zdolność umysłowa i fizyczna będzie zbadana przez lekarza okręgowego w c. i k. Komendzie obwodowej. Wynik badania będzie wciągnięty do protokołu i będzie kwalifikowany jako: «zdatny» albo «niezdatny».

III.

Prośba o przyjęcie zostanie odrzuconą, jeżeli proszący:

- 1) nie ukończył jeszcze 17-go roku życia,
- 2) albo jest niepełnoletni i nie przedłożył zezwolenia swego ojca lub opiekuna,
- 3) z powodu karno-sądowego wyroku nie może używać w pełni praw obywatelskich,
- 4) jeżeli przy badaniu lekarskiem został uznany, jako umysłowo, lub cieleśnie niezdatny.

IV.

Jeżeli niema powodu do odmowy, zostaną ochotnicy w miejscu Komendy obwodowej przyjęci na pomieszkanie i utrzymanie, razem ze zdatnymi innymi ochotnikami wspólnie pomieszczeni i do takich robót użyci, jakie odpowiadają ich stopniu wykształcenia i zdolności każdego.

V.

Równocześnie z prowizorycznym pomieszczeniem, o ile wykazy przedłożone co do moralnego i politycznego zachowania ochotnika nie będą dostatecznymi, wdrożone zostaną potrzebne dochodzenia.

VI.

Jeżeli dochodzenia co do przymiotów moralnych i politycznego zachowania się ochotnika okażą się niedostateczne, będzie prośba o przyjęcie odrzucona, a ochotnik z prowizorycznego pomieszczenia zwolniony.

VII.

Jeżeli moralne i polityczne zachowanie okaże się odpowiednie, zasięgnie c. i k. Komenda okręgowa w najkrótszej drodze-telegraficznie, lub telefonicznie-przyzwolenia wojskowego Jeneralnego Gubernatora co do przyjęcia ochotnika w skład siły zbrojnej Monarchii austr.-węgierskiej.

W razie odmówienia przyzwolenia, zostanie prośba o przyjęcie odrzucona, a ochotnik z prowizorycznego pomieszczenia zwolniony.

VIII.

Jeżeli zezwolenie Jeneralnego Gubernatora zostanie udzielone, wystawi c. i k. Komenda obwodowa ochotnikowi kartę wstępu.

IX.

Skoro przy Komendzie obwodowej będzie przynajmniej 24 ochotników, kartami wstępu zaopatrzonych, najpóźniej jednak w 6 tygodni po umieszczeniu, zostaną ochotnicy przez c. i k. Komendę obwodową odstawieni bezpłatnie do miejsca siedziby przynależnej Komendy uzupełniającej.

Przynależną Komendą uzupełniającą dla powiatu opoczyńskiego jest ekspozytura okręgowej Komendy uzupełniającej w Krakowie z siedzibą w Piotrkowie.

X.

C. i k. Komenda obwodowa może niektórych ochotników uwolnić od pomieszczenia (wymienionego sub p. IV) i upoważnić tychże do osobistego zameldowania się u dotyczącej Komendy uzupełniającej.

XI.

Odmowa przyjęcia prośby po myśli pp. III, IV albo VII jest ostateczna. Pisemne odpowiedzi nie będą wystawiane.

103.**Zapytania o jeńców wojennych.**

L. 7174 z 19 X 1915.

Zapytania o miejscu pobytu jeńców rosyjskich, znajdujących się w niewoli w Austro-Węgrzech lub Niemczech, należy posyłać wprost pod adresem:

- a). „Gemeinsames Zentralnachweisbureau, Auskunftstelle für Kriegsgefangene“. Wiedeń.
- b). „Zentralkomitee der deutschen Vereine vom roten Kreuz Abteilung für Gefangenenfürsorge. Berlin S. W. 11, Abgeordnetenhaus“.

Zapytania mogą być wystosowane w języku niemieckim lub polskim.

104.**Szkody wojenne.**

L. 6471. 12. X.-1915.

C. i k. Ministerstwo obrony krajowej reskrytem z dnia 1 sierpnia 1915 Dep. XVI L. 885 poleciło c. i k. galicyjskiemu Namiestnictwu w Białej i Rządowi krajowemu na Bukowinie zestawić rozmiar szkód, spowodowanych wojną (wszystkie przez nieprzyjaciela wyrządzone szkody i świadczenia czynione na jego korzyść, jak również szkody spowodowane operacjami wojennymi przez własne i sprzymierzone wojska tudzież szkody wyrządzone przez wybryki (ekscesy i grabieże) i przyjmować oznajmienia o tych szkodach.

Do szkód spowodowanych wojną nie należy wliczać szkód, spowodowanych pośrednio w gospodarzem położeniu jak n. p. straconego zysku wskutek przeszkody albo utrudnienia w uprawie roli, wykonaniu rzemiosła, ubytku czynszu mieszkalnego lub dzierżawnego i t. p. szkód, spowodowanych w interesach majątkowych, uniemożliwienia zarobkowania i t. p.

Tych wszystkich, którzy ponieśli powyżej wymienione szkody w **Galicyi** albo na **Bukowinie**, wzywa się, ażeby je zgłosili za pośrednictwem c. i k. Wojskowej Generalnej Gubernii w Kielcach, powołując się na powyższy reskrypt Ministerstwa obrony krajowej, w galicyjskim Namiestnictwie, względnie w bukowińskim Rządzie krajowym.

Doniesienia te będą służyć na razie jedynie do celów informacyjnych bez zobowiązania do odszkodowania poniesionych szkód.

Analogiczne zarządzenia co do szkód wojennych w Królestwie Polskiem zostaną w krótkim czasie ogłoszone

105.**Opieka nad poddanymi rosyjskimi.**

L. 5816.

Z okazji pewnego poszczególnego wypadku podaje się do ogólnej wiadomości, że opiekę nad rosyjskimi poddanymi w Monarchii austriacko-węgierskiej objęto z chwilą wybuchu wojny hiszpańskie poselstwo w Wiedniu.

106.**Przepisy policji drogowej.**

(jazda i wymijanie).

L. 3541. 3. X.-1915.

C. i k. Naczelna Komenda Etapów zarządziła że na obszarze c. i k. Wojskowego Zarządu ma się w zasadzie jeździć (maszerować) lewą stroną drogi, na lewo wymijać, a na prawo wyprzedzać.

Pierwsze zatem zdanie § 14 tutejszego rozporządzenia z 14 lipca 1915 L. 136 dz. urz. Cz. III № 50 zostaje zmienione i ma opiewać:

Wszystkie pojazdy bez wyjątku mają jechać lewą stroną drogi, wymijać na lewo, a wyprzedzać na prawo.

Wozom chcącym jadać pojazd wyprzedzić, albo jadącym naprzeciw należy bez wahania pozostawić dość miejsca na wymijanie.

107.**Miesięczne rejestra rozpraw policyjnych.**

L. 4820 d. 10 X. 1915 r.

W ślad rozporządzenia z 24/VIII—1915 L. 3039—Dz. Urz. cz. III № 51—zauważa się:

Miesięczne rejestra rozpraw policyjnych mają być przedkładane tylko wtedy, jeżeli wójt względnie sołtys w danym miesiącu rzeczywiście przeprowadzi jaką rozprawę. W przeciwnym razie nie ma potrzeby przedkładania ani ujemnego rejestru, ani też ujemnego sprawozdania.

Sołtysi, którzy w danym miesiącu przeprowadzili jaką sprawę policyjną, winni dotyczący rejestr przedłożyć swemu wójtowi w przeciągu pierwszych 5 dniach następnego miesiąca, a wójt ci przedłożyć je (ewentualnie wraz ze swym rejestrem) Komendzie obwodowej najdalej w następnych 5 dniach.

108.**Cenniki w lokalach gościnnych.**

L. 5922.

Właściciele oberży, restauracyi, szynków, kawiarni i herbaciarni, mleczarni i t. p. winni surowe lub przyrządzone potrawy i napoje sprzedawać tylko po cenach przez magistrat, względnie wójta gminy, oznaczonych. Cennik według waluty koronnej ma być sporządzony pisemem czytelnem i umieszczony w łatwo dostępnem i dobrze widocznem miejscu lokalu.

Wykaz cen, ułożony w języku polskim lub niemieckim, względnie w obu językach, ma być w ciągu 48 godzin po ogłoszeniu niniejszego obwieszczenia przynajmniej w dwóch egzemplarzach przedłożony magistratowi, względnie urzędowi gminnemu, do zatwierdzenia.

Wykroczenia przeciwko postanowieniom niniejszego zarządzenia będą karane grzywną do 500 Kor. lub aresztem do 50 dni, przyczem się nadmienia, że powtórne wykroczenie pociągnie za sobą także i w tych wypadkach utratę uprawnienia przemysłowego.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z 15 listopada 1915.

109.**Godziny urzędowe Kasy Komendy Obwodowej.**

L. 6962 z 16 X 1915.

Godziny dla Kasy c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie ustanawia się:

W dnie powszednie:

od 9 do 12 godziny przed południem i
od 3 do 5 „ „ po południu.

W święta i niedziela:

od 9 do 11 godziny przed południem.

110.

Obowiązek współdziałania ludności przy ściganiu zbrodniarzy.

L. 7015. 22. X. 1915.

W ostatnich czasach mnożą się w zastraszający sposób kradzieże koni i krów, a nawet wypadki rabunków są na porządku dziennym.

Ostatni koń i ostatnia krowa, żywicielka całej nieraz rodziny staje się łupem zbrodniarza, a zbyt dużym dodawać, jak wielka jest szkoda, zwłaszcza, w obecnych ciężkich czasach wojny.

Fakta te zniewalają mnie, w interesie bezpieczeństwa życia i mienia ludzkiego, tudzież w interesie ładu i porządku, do wydania zarządzeń, poniżej wymienionych.

Zaznaczyć przytem muszę, że dotychczasowe doświadczenie uczy, że sprawcami tych zbrodni nie są wcale jednostki obce, nie są nimi dezertery wojskowi,—doświadczenie uczy, że zbrodniarzy należy w domu szukać.

A ponieważ winni nie zawsze zostają wykryci, należy słusznie wnosić, że ludność miejscowa zna sprawców tych zbrodni, jednak, z nieznanymi bliżej motywów, możliwie—z obawy przed zemstą, bądź bezpośrednio—bądź pośrednio, przez bierne zachowanie się jest zbrodniarzom pomocną. A zauważyć muszę, że wszelka pomoc, udzielana zbrodniarzowi (ułatwienie mu ucieczki, ukrywanie tegoż), stanowi sama przez się czyn karygodny, surowo karany, zwłaszcza, w czasach obecnych.

Wykrycie sprawcy zbrodni leży w interesie całej ludności, i cała ludność musi być pomocna w tym względzie organom bezpieczeństwa.

Zarządzam przeto aż do odwołania i polecam publicznie ogłosić, co następuje:

1. Wójtowie gmin i sołtysi są obowiązani osobiście przekonywać się peryodycznie lub kiedy tego zajdzie potrzeba, czy i kto obcy do gminy nie przybył, w danym razie zbadać jego papiery podrózne, cel podróży, a w razie spostrzeżenia czegoś podejrzanego, osobę tę przytrzymać, a o swoim spostrzeżeniu natychmiast zawiadomić najbliższy posterunek żandarmerji, straży skarbowej lub posterunek wojskowy.

Badania takiego nie należy ograniczać jedynie tylko na lokale publiczne (sklepy, kramy, gospody i t. p.), ale, w razie uzasadnionej potrzeby, należy badanie przeprowadzać także w domach prywatnych.

2. Z dniem ogłoszenia obecnego obwieszczenia zakazuję wychodzić mieszkańcom miast, gmin i wsi obwodu opoczyńskiego od godziny 9 wieczór do godziny 5 rano za obręb gospodarstwa, wyjąwszy udowodnioną konieczną i nagłą potrzebę. Wójtowie i sołtysi winni się przekonać bądź osobiście, bądź przez zastępców, czy zakaz ten bywa dotrzymywany, a winnych przekroczenia tego zakazu należy pociągnąć do odpowiedzialności.

Obowiązek czuwania nad ścisłym przestrzeganiem tego zarządzenia poruczam również posterunkom c. i k. żandarmerji i straży skarbowej.

W wypadkach wyjątkowych może wójt osobom zupełnie zaufanym udzielić zezwolenia na przebywanie poza domem w godzinach nocnych,—zaznaczam jednak już obecnie, że przy udzielaniu tych zezwoleń winni się wójtowie powołać najdalej idącą bezstronnością i sumiennnością.

3. Przypominam obowiązujący dotąd zakaz posiadania wszelkiej broni palnej, dalej szabel, sztyletów i t. p.,—będzie rzeczą pp. wójtów względnie sołtysów, ewentualnie pozostała jeszcze gdzie, taką broń odebrać i złożyć w c. i k. Komendzie obwodowej, przyczem zauważam, że osoba, u której taka broń byłaby później przydybana, a nie mogąca się wykazać zezwoleniem Komendy na posiadanie broni, musiałaby uleść surowej karze.—ewentualnie, wśród okoliczności obciążających, grozi kara śmierci. (Dz. urzęd., część I, punkt 4).

4. W końcu zarządzam, że, w razie powtórzenia się czy to zbrodni kradzieży, czy to zbrodni rabunku, nałożoną będzie kontrybucya do wysokości 1000 Rubli na tę wieś lub gminę, do której zbrodniarz należy lub w której zbrodnię popełniono, jeżeli odnośna wieś lub gmina nie wyda sprawcy do dni 8 po wypadku władzom bezpieczeństwa.

111.

Wyrok karny.

Szymon Adolf Filipek, liczący lat 21, zamieszkały w Bobrownikach (gm. Jerena), czeladnik murarski, ostatnio frajter przy ros. lekkiej artylerji polowej (41. brygada—4. bateria) został w postępowaniu doraźnem wyrokiem sądu wojskowego c. i k. Komendy obwodowej w Opocznie

z dnia 22 października 1915 l. czyn. K: 30/15 uznany winnym zbrodni dokonanego, oraz zbrodni usiłowanego szpiegostwa, popełnionych przez to, że w czasie od połowy maja do dnia 7 lipca b. r. o stanowisku i ruchach c. i k. austriacko-węgierskich i ces.-niemieckich wojsk, o stanie ich oszańcowań polnych, a wogóle o takich stosunkach i przedmiotach, które się odnoszą do operacji i przedsięwzięć wojsk sprzymierzonych, w oznaczonych imiennie miejscowościach rzeczywiście się wywiadywał w tym zamiarze, ażeby o nich nieprzyjacielowi udzielić wiadomości,—oraz że w tym samym zamiarze w innych okolicach i miejscowościach o tychże przedmiotach i stosunkach wywiadywać się usiłował i w tym celu przedsięwziął czynność, do rzeczywistego wykonania zbrodni prowadzącą, lecz wykonanie jej jedynie z powodu nadejścia obcej przeszkody, a mianowicie z powodu aresztowania oskarżonego, nie nastąpiło.

Za te czyny zasądzony został Szymon Adolf Filipek na śmierć przez powieszenie.

C. i k. Komendant obwodu w Opocznie, jako właściwy Komendant, wyrok ten w dniu 23. października 1915 w drodze prawa zatwierdził, jednak w drodze łaski zmienił karę śmierci na karę ciężkiego więzienia przez lat dziesięć, obostrzonego jednorazowym postem w pierwszym, trzecim, piątym, siódmym i dziesiątym miesiącu każdego roku trwania kary.

112.

Fałszywe pięciorublówki.

L. 6689. z 15. X. 1915.

W ostatnich czasach pojawiły się w Królestwie Polskiem fałszywe banknoty 5-cio rublowe. Są one zlepione z dwóch cienkich papierów, które, jeżeli się weźmie banknot między dwa zwilżone palce i naciska nimi w przeciwnym kierunku, oddzielają się od siebie; podrobiony banknot można też i po tem poznać, że znaki wodne w razie zwilżenia go nie ukazują się.

Przestrzegam ludność przed przyjmowaniem tego rodzaju banknotów i wzywam wszystkich, by oddawali w ręce najbliższego posterunku żandarmeryi te indywidua, które takie banknoty puszczają w obieg.

113.

Otwarcie ruchu pocztowego dla osób cywilnych.

L. 6808. 7/X 1915.

Od dnia 7 października bieżącego roku jest dozwolonem także ludności cywilnej korzystać z ruchu pocztowego przy urzędzie pocztowym w Opocznie.

1) Ruch pocztowy rozciąga się na miejscowości z zakładami pocztowymi w Busku, Dąbrowie, Działoszycach, Działoszynie, Jędrzejowie, Kielcach, Końsku, Miechowie, Noworadomsku, Olkuszu, Opatowie, Opocznie, Pinczowie, Piotrkowie, Radomiu, Sandomierzu, Szczekocinach, Włoszczowie, Wolbromie, Kłomnicach, Rudnikach, Nowej Brzeźnicy, Pajęcznie, Gorzkowicach, Sulejowie, Wolborzu, Bełchatowie, Szczercowie jako też między wymienionymi miejscowościami, a miejscowościami położonemi w Monarchii austriacko-węgierskiej.

Zaprowadzenie ruchu pocztowego dla cywilnej ludności i przy innych urzędach pocztowych w zajętych obszarach Polski będzie podane w stosownym czasie do wiadomości.

2) Przyjmuje się następujące przesyłki:

a) karty korespondencyjne

b) otwarte listy

c) druki (gazety)

d) próbki towarowe

e) otwarte listy z podaniem wartości. Te listy jeżeli są wysyłane przez osoby prywatne, mogą zawierać jedynie: dokumenta, na których na znak, iż są niepodejrzane, ma być wyciśnięta pieczęć komendy wojskowej i papiery wartościowe; nie mogą zaś zawierać żadnych pisemnych uwiadomień i żadnego rodzaju wiadomości oraz gotówek.

Te listy muszą być w urzędzie pocztowym pieczęcią lakową zamknięte; nadawca winien dlatego przynieść ze sobą pieczęć prywatną.

f) Wkładki obrotu czekowego c. k. pocztowej Kasy oszczędności i przekazów.

g) z obrębu pocztowego austriackiego, węgierskiego, lub bośniacko-hercegowińskiego także pakunki bez podania wartości, ale tylko do wagi 5 kilogramów (do kraju okupowanego).

3) Opłata pocztowa (portoryum) wynosi:

od kart korespondencyjnych	5 h
„ listów do wagi 20 gr.	10 „
„ „ nad 20—250 gr.	20 „
„ druków do wagi 50 gr.	3 „
„ „ nad 50—100 gr.	5 „
„ „ „ 100—250 „	10 „
„ „ „ 250—500 „	20 „
„ „ „ 500—1000 „	30 „

Wydawnictwom gazet może być przez naczelną Komendę etapową udzielone zezwolenie na nadawanie w obrębie obszarów zajętych, albo na wysyłanie do tychże, gazet za zniżoną opłatą pocztową od gazet, a to stosownie do szczegółowych postanowień:

od próbek towarowych do wagi 250 gr.	10 h
„ „ „ nad 250—350 gr.	20 „

od listów z podaniem wartości:

należytość od wagi	48 „
„ „ podania wartości 100	6 „
„ „ „ „ ponad 100—600 K	12 „
„ „ „ „ za dalszych 300 K po	6 „

od przekazów za każde 50 K.	10 „
Telegramy: jedno słowo	6 „
najmniej	60 „

4) Wszystkie przesyłki muszą być opłacone. Do opłaty pocztowej należy używać znaczków poczty wojkowej. Te znaczki są do nabycia tylko w urzędzie pocztowym.

Oprócz pieniędzy waluty koronowej przyjmowane będą pieniądze waluty niemieckiej i rosyjskiej wedle następującego kursu:

a) pieniądze waluty niemieckiej:

1 marka	=	1.25 K
50 fenigów	=	62 h
25 „	=	31 „
10 „	=	12 „
5 „	=	6 „
2 „	=	2 „
1 „	=	1 „

b) pieniądze waluty rosyjskiej:

1 rubel w złocie	=	2.50 K
1 rubel papierowy albo srebrny	=	2.— h
1 kopiejka	=	2 „

5) Przy wszystkich przesyłkach pocztowych niedopuszczalnym jest używanie języka albo pisma utrudniających kontrolę (pismo cyrylicą, hebrajskie, szyfrowe, nieczytelne).

Udzielanie wiadomości o stosunkach wojskowych jakiegokolwiek rodzaju jest zabronione.

6) Na wszystkie urzędy gminne obwodu wkłada się obowiązek wysłania tygodniowo 2 razy posłańca do urzędu pocztowego w Opocznie, który odbierać i nadawać będzie przesyłki mieszkańców wsi oraz dworów do gminy należących.

7) Urząd pocztowy w Dąbrowie nazywać się będzie „Dąbrowa w Polsce“, a to celem uniknięcia omyłek z powodu istnienia więcej miejscowości tego samego nazwiska.

8) Dla ludności cywilnej ustanawia się następujące godziny urzędowe:

a) w dnie powszednie: od 8-ej do 12-ej przed południem i od 2-ej do 6-ej po południu

b) w niedziele i dnie świąteczne: od 8^{1/2} do 11^{1/2} rano i od 3-ej do 4-ej po południu.

114.

L. 6780.

Otwarcie towarowego ruchu kolejowego.

I. Z dniem 1. października 1915

otwarto ruch towarowy cywilny na niżej wymienionych szlakach c. i k. kolei wojskowej z zastrzeżeniem odwołania w każdym czasie i o ile władze nie zarządziły ograniczeń osobnymi rozporządzeniami:

a) Granica—Iwanigród: (stacje: Granica, Kazimierz, Strzemieszyce We E., Sławków, Bukowno, Olkusz, Rabsztyn, Wolbrom, Miechów, Przysieka, Sędziszów, Jędrzejów, Miąsowa,

Chęciny, Sitkówka, Kielce, Zagnańsk, Suchedniów, Skarżysko, (Brin), Jastrząb, Radom, Jedlnia, Zagożdżom, Garbatka, Iwangród dw. warsz., Iwangród dw. wschodni).

- b) Granica—Ząbkowice: (stacje: Granica W. W., Strzemieszycze W. W., Ząbkowice).
- c) Kazimierz—Sosnowice: (stacje: Kazimierz, Sosnowice We. E.).
- d) Strzemieszycze—Zagórze—Dąbrowa.
- e) Strzemieszycze—Gołonóg We.—Dąbrowa.
- f) Kielce—Częstochowa: (stacje: Piękoszów, Małogoszcz, Ludynia, Włoszczowa, Szeliślawice, Koniecpol, Potok Złoty, Olsztyn, Częstochowa dw. osob.).
- g) Skarżysko (Bzin)—Tomaszów: (stacje: Blizin*), Niekłań, Końsk, Korytków, Opoczno, Jeleń, Tomaszów).
- h) Skarżysko (Bzin)—Nadbrzezie: (stacje: Wąchock, Wierzbnik, Kunów, Ostrowiec, Ćmielów, Jakubowice, Nadbrzezie).
- i) Iwangród—Lublin: (stacje: Gołąb, Nowo-Alexandrja, Klementowice, Nałęczów, Motycz, Lublin).
- k) Lublin—Chełm: (stacje: Minkowice, Trawniki, Rejowiec, Zawadówka, Chełm). *)
- l) Lublin—Lubartów: (stacje: Bystrzyca, Lubartów*).
- m) Lublin—Rozwadów: (stacje: Wrotków, Zemborzycze, Strzeskowice, Niedrzwica duża, Niedrzwica mała, Sobieszczany, Borkowizna, Wilkołaz, Pułankowice, Kraśnik, Karpiówka, Szastarka, Rzeczyca, Łychów, Zaklików, Lipa, Rozwadów).

II. Do przewozu dopuszczone są następujące towary :

1. Przesyłki towarowe wojskowe, tudzież cywilne wszelkiego rodzaju, o ile przedłoży się poświadczenie c. i k. Władzy wojskowej, że dla niej są przeznaczone. Przewóz tych przesyłek odbywa się bezpłatnie.
  2. Inne przesyłki cywilne, a to towary, żywe zwierzęta i zwłoki za uiszczeniem należytości wedle przepisów taryfy znajdujące się na stacjach kolejowych.
- Wykluczony jest przewóz broni, amunicji i środków wybuchowych wszelkiego rodzaju.

III. Z postanowień przewozu wymienia się następujące :

1. Obowiązek przewozu dla kolei nie istnieje; nie ma również ustanowionych terminów dostawy.
2. Przewóz odbywa się:
  - a) w ruchu lokalnym wymienionych wyżej szlaków c. i k. kolei wojskowej, oraz w ruchu do i ze stacji dróg żelaznych Austrii i Węgier, tudzież dróg żelaznych bośniacko-hercegowińskich na podstawie bezpośrednich krajowych listów przewozowych.
  - b) w ruchu ze stacji wyż wymienionych szlaków c. i k. kolei wojskowej oraz ze stacji dróg żelaznych Austrii i Węgier, tudzież dróg- żelaznych bośniacko-hercegowińskich do stacji położonych w Państwie Niemieckiem lub też do stacji położonych na terenach okupowanych austro-węgierskich i niemieckich a należących do szlaków stojących pod kierownictwem niemieckiego zarządu wojskowego na podstawie listów przewozowych krajowych, w których jako stacja odbiorcza wymieniona jest stacja przejściowa Dąbrowa We. E., Sosnowice We. E., Ząbkowice, Częstochowa lub Tomaszów z dodatkiem: „celem dalszej wysyłki do . . . . . (stacja odbiorcza)”.
    - c) w ruchu ze stacji położonych w Państwie Niemieckiem i ze stacji położonych na terenach okupowanych austro-węgierskich i niemieckich a należących do szlaków stojących pod kierownictwem niemieckiego zarządu wojskowego do stacji wyż wymienionych szlaków c. i k. kolei wojskowej oraz do stacji dróg żelaznych Austrii i Węgier, tudzież dróg żelaznych bośniacko-hercegowińskich, na podstawie listów przewozowych krajowych, wystawionych w stacji przejściowej Dąbrowa We. E., Sosnowice We. E., Ząbkowice, Częstochowa albo Tomaszów, których koszta dolicza się do kosztów przesyłki bez prowizji.
3. W miejsce powołanych w listach przewozowych postanowień regulaminu ruchu obowiązują na wyż. wymienionych szlakach c. i k. kolei wojskowej **wyłącznie niniejsze postanowienia przewozu.**
4. Przesyłki, których zawartość podano w listach przewozowych niezgodnie z prawdą, podpadną kofiskacie na rzecz tego zarządu, który odkrył nieprawdziwą deklarację.
5. Przewoźne należy opłacić z góry w ruchu lokalnym wyż. wymienionych szlaków c. i k. kolei wojskowej za całą drogę przewozu, w ruchu do i ze stacji niemieckich, tudzież stacji położonych na terenach okupowanych austro-węgierskich i niemieckich, a należących do

*) Ruch towarowy cywilny jeszcze nie otwarty.

szlaków stojących pod kierownictwem niemieckiego wojskowego za przewóz aż do stacji przejściowej: Dąbrowa We. E., Sosnowiec We. E., Ząbkowice, Częstochowa lub Tomaszów; koszta zaś przewozu od stacji przejściowej do stacji przeznaczenia ponosi odbiorca.

W ruchu ze stacjami dróg żelaznych Austrii i Węgier, tudzież dróg żelaznych bośniacko-hercegowińskich wolno przewoźne opłacić z góry lub przenieść na odbiorcę.

Za żywe zwierzęta, a mianowicie za konie, źrebięta, kuce, muły i osły, wreszcie za zwłoki przewoźne musi być opłacone przy nadaniu, z góry.

6. Należytości przewoźne opłaca się w walucie koronowej według postanowień taryfy, w którą też wglądać można na stacjach towarowych. Stacje te zawiadamiają również o wyjątkach.

7. Zaliczki i powziętki, ubezpieczenie dostawy na termin, oraz dodatkowe rozporządzenia co do przesyłek nie są dopuszczone.

8. Zawiadomienie odbiorcy o nadejściu przesyłki uważa się za dokonane z chwilą wywieszenia go w kasie towarowej, o ile dla poszczególnych nie zarządzo inaczej.

9. Gdyby przesyłki nie odebrała strona w przeciągu dni trzech od (wywieszenia) zawiadomienia, natenczas kolei przysługuje prawo sprzedaży przesyłki na koszt i niebezpieczeństwo upoważnionego. Upoważnionym jest aż do wykupienia listu przewozowego nadawca.

10. Za zaginięcie, utratę na wadze lub wartość, oraz za uszkodzenie przesyłki kolej nie odpowiada.

11. Odnośnie do przywozu, wywozu, i przewozu uważane są szlaki c. i k. kolei wojskowej wobec Austro-Węgier i Niemiec za zagraniczne.

115.

Rozmieszczenie Posterunków Straży Skarbowej.

L. 6153.

L. p.	Siedziba c. i k. Komendy pow. str. sk.	Siedziba c. i k. posterunku str. sk.	Przydzielone miejscowości.	
			G m i n y	W s i
1.	O P O C Z N O.	Opoczno.	Opoczno miasto.	
			Opoczno wieś.	Wszystkie do niej należące wsi i osady.
2.		Smardzewice.	Kuniczki	i wszystkie do tej gminy należące wsi i osady.
			Z gminy Unewel:	Smardzewice, Wąwał, Unewel, Solestwinów, Olszewica, Książ.
3.		Cieblowice.	Z gminy Unewel:	Białobrzegi, Jeleń, Sługowice, Cieblowice, Dąbrowa, Brzustów i Ludwików—gr. r. Pilica od wsi Brzustówka do końca wsi gm. Unewel.
4.		Dęb a.	Z gminy Studzianna:	Dęba, Dębarzeczeki, Ceteń, Wyrówka, Anielin, Studzianna, Poświętne, Bielawy, Ponikła, Kozłowiec—gr. r. Pilica od gr. g. Studzianna do końca wsi Kozłowiec.

L. p.	Siedziba c. i k. Komendy pow. str. sk.	Siedziba c. i k. posterunku str. sk.	Przydzielone miejscowości.		
			G m i n y	W s i	
5.	O P O C Z N O .	Wólka Kuligowska.	Z gminy Stuzianna:	Mateszyce, Mysiakowice, Narcze, Brzeg Lub.	
			Z gminy Ossa:	Wólka Kuligow., Kamienna Wola, Stanisławów, Brudzewice, Ossa, Wandzinów, Gapinin, Myślakowice—gr. r. Pilica od Kozłowca do Myślakowic.	
6.		Zdzarki.	Z gminy Ossa:	Wiel. Pole, Wysokin, Łągowice, Różanna, Odrzywół, Zdzarki.	
			Z gminy Klwów:	Waliska, Borowina, Brzeski—gr. r. Pilica od Myślakowic do Walisk.	
7.		G O Ź D Z I K Ó W .	Klwów.	Klwów.	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Klwów, z wyjątkiem wsi: Brzeski, Borowina i Waliska.
8.			Gliniec.	Rusinów.	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Rusinów.
	Z gminy Skrzyńsko:			Brogowa, Janików, Glinice i Klwowa.	
9.	Skrzynno.		Z gm. Skrzyńsko:	Skrzyńsko, Komorów, Zagórze, Skrzyńno, Wistka, Zbożenna, Wydrzyn, Krajóów.	
			Przysucha.	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Przysucha.	
10.	Kupimierz.		Służno.	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Służno.	
		Kszczonów.	i Kszczonów.		
11.	Goździków.	Goździków.	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Goździków		
		Drzewica.	i Drzewica		

L. p.	Siedziba c. i k. Komendy pow. str. sk.	Siedziba c. i k. posterunku str. sk.	Przydzielone miejscowości.	
			G m i n y	W s i
12.	Ż A R N Ó W.	Petrykozy.	Białaczew	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Białaczew
			Sworzyce.	i Sworzyce.
13.		Żarnów.	Topolice	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Topolice
			Machory	Machory
			Janków.	i Janków.
14.		Niewierszyn.	Niewierszyn	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Niewierszyn
			Wielka Wola.	i Wielka Wola.
15.		Jaksonek.	Owczary	Wszystkie wsi, przynależne do gm. Owczary
			Zajączków	Zajączków
			Radonia.	i Radonia.

116.

Rozmieszczenie Posterunków żandarmeryi.

L. 5916.

C. i k. Posterunek żandarmeryi	Przydzielone gminy	C. i k. Posterunek żandarmeryi	Przydzielone gminy
Opoczno	Opoczno	Białaczów	Białaczów Stużno
Gielniów	Kszczonów Goździków	Odrzywół	Klwów Ossa
Paradyż	Wielka Wola Radonia	Przysucha	Przysucha Skrzyńsko
Kunice	Kuniczki Janków	Drzewica	Drzewica Rusinów
Żarnów	Topolice Sworzyce	Skórkowice	Machory Niewierszyn
Białobrzegi	Unewel	Zajączków	Zajączków Owczary
Poświętne	Stuzianna		

117.

Dziennik rozporządzeń Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

L. 7172.

Obok Dziennika rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce wychodzi osobno w języku polskim i niemieckim Dziennik rozporządzeń Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (№ 1 wyszedł 9. października 1915.)

Dziennik ten może być pobierany przez Komendę obwodową; prenumerata do końca roku bieżącego za egzemplarze w jednym języku wynosi 1 koronę.

118.

Urzędy wywiadowcze.

L. 7279.

Urządzone przez c. i k. wojskową Generalną Komendę gubernialną Urzędy wywiadowcze mają na celu ułatwiać i uregulować ruch handlowy między monarchią Austriacko-węgierską i obszarem okupowanym. Urzędy wywiadowcze popierają c. i k. Zarząd wojskowy w zaopatrywaniu zajętego obszaru we wszystkie zapotrzebowania i z jednej strony mają dać handlowi monarchii możliwość zbytu w obszarze okupowanym, a z drugiej strony umożliwić zbyt nadwyżki produkcyjnej obszaru okupowanego w obrębie monarchii.

Przy tej czynności muszą być uwzględnione zakazy wywozu z monarchii oraz zakazy wywozu z obszaru okupacyjnego. Pozwolenia na wywóz z monarchii do obszaru okupowanego udzielają Urzędy wywiadowcze na podstawie kontyngentu wywozowego, który przez dotychczasowe ministerstwa został przyznany Urzędom wywiadowczym. Kupcy z monarchii mają przy podaniach o wywóz wypełnić kwestyonariusze, które potwierdzają przynależne Izby handlowe i przemysłowe. Kupcy z obszaru okupowanego muszą być uprawnieni do prowadzenia handlu i przy sprowadzaniu większych ilości towarów muszą się wystarać o pozwolenie Komendy okręgowej.

Urząd wywiadowczy w Krakowie zebrał w jednym zeszycie wszystkie ważniejsze postanowienia odnoszące się do zakazu wywozu, taryfy cłowe i przewozowe i t. d., który wysyła za nadesłaniem kwoty 1 korony i 6 hal. za opłatę porta. Pozatem udzielają Urzędy wywiadowcze ustnie i pisemnie wszelkich żądanych wyjaśnień o sprawach paszportowych, przewozowych i taryfach celnych, jako też o możliwościach zbytu. Urzędy wywiadowcze nie występują jako nabywcy lub odsprzedawcy i nie wywierają wpływu na zawarcie interesu, starają się jednak zbliżyć do siebie producentów i odbiorców.

Dla poparcia ruchu handlowego wydaje Urząd wywiadowczy w Krakowie (ul. Giertrudy l. 12) «Wiadomości», w których umieszczone będą wyłącznie ogłoszenia firm solidnych i sprawnych. Można więc polecić zawieranie stosunków z tymi anonsującymi się firmami. «Wiadomości» będą miały nakład 10.000 egzemplarzy.

Obecnie istnieją:

Urząd wywiadowczy w Krakowie dla 17 południowych okręgów i Urząd wywiadowczy w Piotrkowie dla 10 północnych okręgów wojskowego generałgubernatorstwa.

Taryfa inseratowa «Wiadomości»:

Przy 1-razowym umieszczeniu ogłoszenia za

1/1 str. K. 50—,	1/4 str. K. 13—,
1/2 str. K. 25—,	1/8 str. K. 7—.
1/3 str. K. 17—,	

Przy 3-krotnem powtórzeniu ogłoszenia następuje opust 20⁰/_o, przy wielokrotnem powtórzeniu opust 33⁰/_o.

119.

Obowiązek stemplowy.**I. Należytości stemplowe.**

L. 5896.

1. Wszystkie podania, które się wnoszą do Władz, mają być stemplowane, stosownie do postanowień rosyjskiej Ustawy Stemplowej z roku 1900, 1906, 1908 i 1909.

2. Jeżeli, stosownie do tych przepisów, odpowiedź, którą strona od Władzy ma otrzymać, podlega opłacie stempłowej, należy na tę odpowiedź dołączyć do prośby odpowiedni znaczek stempłowy.

3. Gdyby nie można było uiszczyć należności stempłowej za pomocą odpowiedniego znaczka stempłowego z tego powodu, że Kasa c. i k. Komendy obwodowej potrzebnych znaczków nie posiada, należy tą należność stempłową zapłacić w tej Kasie gotówką.

II. Taryfa stempłowa.

Poz. Nr.	Stałej należności stempłowej w wy- sokości	P o d l e g a j ą
I.	2 Kor. 50 hal. od każdego arkusza.	1. Prośby, podania, zażalenia, wyjaśnienia etc. . . wraz z załącznikami w sprawach, w których chodzi: a. o nadanie szlachectwa i stanu kupieckiego, b. o przyjęcie do związku (korporacji) przysięgłych adwokatów, c. o założenie stowarzyszeń udziałowych, o zmianę ich statutów, o przedłużenie terminu do uiszczenia wkładek, o zezwolenie na rozpoczęcie w Królestwie Polskiem przedsiębiorstwa, które ma główny zakład zagranicą, d. o zezwolenie na założenie fabryk i zakładów, o zmianę ich urządzeń lub wymianę narzędzi, maszyn i aparatów na nowe. 2. Rezolucye, zawiadomienia, świadectwa, dowody etc. . . , które wydają Władze państwowe, stanowe, gospodarcze, miejskie interesantom, jako odpowiedź na ich prośby, zażalenia, podania, wyszczególnione pod poz. 1. 3. Świadectwa, na podstawie których jest dozwolony przemysł i handel wszelkiego rodzaju. 4. Wydane na żądanie stron sądowo i policyjno-lekarskie akta, dotyczące się stanu sanitarnego fabryk, zakładów handlowych i przemysłowych.
II.	1 Kor. 50 hal. od każdego arkusza.	1. Prośby, wyjaśnienia, zażalenia, odpowiedzi, repliki, dupliki, które się wnosi do Władzy w sprawach prywatnych. 2. Kopie wyroków i orzeczeń, wydane przez Władzę dla stron, kopie wszystkich aktów kancelaryjnych, urzędowe wyciągi z aktów, różne świadectwa i poświadczenia. 3. Wszystkie (z wyjątkiem pod poz. 1—2 wyszczególnionych) poświadczenia i świadectwa, wystawione przez krajowe, miejskie i stanowe instytucje, oraz przez osoby prywatne, w celu przedłożenia ich Władzom rządowym. 4. Akta sądowo i policyjno-lekarskie, wystawione prywatnym osobom.
III.	1 Kor. 50 hal. od każdej sztuki.	Zawiadomienia, które się ma wydać przez Władze prywatnym osobom, jako odpowiedź na ich podania.
IV.	30 hal. od każde- go arkusza.	1. Poświadczenia, które Władza wydaje stronie na dowód, że prośba, pieniądze, dokumenta i inne przedmioty zostały oddane Władzy, 2. świadectwa na przewóz wódki, alkoholu, tytoniu i cukru.

III. Wolne od stempla są:

Protokóły. W sprawach ogólnej natury.	1. Protokółarnie wniesione podania i prośby. 2. Doniesienia o nadużyciach, które szkodę przynoszą skarbowi państwa i dobru publicznemu. Prośby, pisma i pisemne odpowiedzi, odnoszące się do obowiązków służby wojskowej.
W sprawach publicznego nauczania.	3. Prośby, pisma i odpowiedzi pisemne, które się odnoszą do uczniów zakładów szkolnych, do udzielenia posady nauczycielskiej w szkołach elementarnych, do uwolnienia z takich posad, do freblowskich szkółek naukowych, zakładów rzemieślniczych i kursów,—kwity, rachunki, świadectwa i dyplomy, które wystawiają zakłady naukowe,—świadectwa lekarskie, które są przedkładane przez uczniów, celem usprawiedliwienia nieobecności w szkole.
W sprawach bytu wieśniaków.	4. Prośby i pisma oraz odpowiedzi na nie, o których mówiono pod poz. II, wnoszone do urzędów gminnych w sprawie urzędzenia gmin wiejskich, wsi i zarządów gminy.
W sprawach gospodarstw krajowych.	5. Prośby o założenie stowarzyszeń gospodarczych, zakładów doświadczalnych i meteorologicznych,—o urządzenie składów narzędzi rolniczych, nasion i podobnych gospodarczych instytucji, ogólnie pożytecznych,—świadectwa myśliwskie i prośby o wydanie tychże.
W sprawach kredytu i przymusowego ubezpieczenia.	6. Korespondencje małych zakładów kredytowych i korespondencja z Władzami o pozwolenie otwarcia takich zakładów.
W sprawach podatków i cła.	7. Prośby, pisma i pisemne odpowiedzi, w których chodzi o zwrot niesłusznie zapłaconych podatków (opłat) o państwowy podatek mieszkaniowy, o szacowanie nieruchomości w celu nałożenia opłat krajowych, o podatek z nieruchomości w miastach.
W sprawach kościelnych i zakładów dobroczynnych.	8. Pisma, zawiadomienia, kwity i rachunki, które wystawiają filantropijne instytucje, dozwolone przez Władze państwowe, a także kwity, które wymienione instytucje odbierają na wypłacone pożyczki i zapomogi.

IV. Nieostemplowane pisma.

Pisma, które wniesiono do Władz nieostemplowane lub niedostatecznie ostemplowane, nie będą załatwiane, dopóki należycie nie będą ostemplowane.

V.

Powyzsza taryfa stemplowa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Tadeusz Wiktor

pułkownik m. p.